

نام و نام خانوادگی:	باسمه تعالی (۱)	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۱۰/۲۲
پایه و رشته: تجربی و ریاضی	اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی	مدت پاسخگویی: ۸۵ دقیقه
دبیرستان: فرزنانگان (۴)	اداره آموزش و پرورش ناحیه یک مشهد مقدس	تعداد صفحات: ۵ صفحه
طراح سؤال: الله قلی		تعداد سؤالات: ۲۹ سوال
تاریخ تصحیح: ۱۴۰۰/۱۰/	درس: فارسی دوازدهم	نمره به عدد:
	امتحانات نوبت دی ماه	به حروف:

بارم	سؤالات	ردیف
۰/۵	الف) قلمرو زبانی (۲ نمره) معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. - مگر از آتش دوزخ بودش رویِ رهایی. (.....) - از نفیرم مرد و زن نالیده اند. (.....)	۱
۰/۵	واژه معادل هر یک از توضیحات را بنویسید. - اسبی که رنگ آن میان زرد و بور باشد. (.....) - شخصی نظامی که کارش نابود کردن هدف های نظامی به وسیله کار گذاشتن تله های انفجاری است. (.....)	۲
۱	واژه های نادرست را مشخص کنید و صحیح آن را بنویسید. بیت الحزن - زیباترین نواهی عالم - هتاکی در مطبوعات - ظنّ و گمان - دم ستوران - فقان و زاری - طیلسان آبی مدیترانه - منزل و ماوا - صفله و پست - اهریمن و شیطان - چریق آفتاب - تداعی و یادآوری - فخر و مباهات	۳
۰/۷۵	در هر مورد املائی صحیح واژه نادرست را بنویسید. - بخروش چو شرزه شیر ارقند. - پس عشق از بحر این معنی فرض راه آمد. - چه نیکو گفت با جمشید دستور / که با نادان نه شیون باد و نه صور	۴
۰/۲۵	در عبارات زیر، چند غلط املائی وجود دارد؟ آن شب، ماه با تاللو پر شکوهش همراه با قندیل زیبای پروین سر زرد و من نیز پس از گشت و گزار در فضای اصرار آمیز و در زیر قُرفه ی بلند آسمان، خسته از نشئه خوب و پاکِ آن «اسرا» به خواب رفتم.	۵

۰/۵	۶	فعل های مشخص شده را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید :
		الف (گفت : « نزدیک است والی را سرای، آن جا شویم » گفت : « والی از کجا در خانه <u>خمار نیست</u> » ب (گفت : « تا داروغه را گوئیم در مسجد بخواب » گفت : « مسجد خوابگاه مردم بد کار <u>نیست</u> »
	۷	با توجه به عبارت زیر به پرسش ها پاسخ دهید . - رُم ، پایتخت ایتالیا ، شهری است قدیمی ، دیوارهای قطور و باروهای دودخورده آن به زبان حال بازگو می کند که روزگاری از فراز همین برج ها ، فرمان به سواحل دریای سیاه داده می شد .
۰/۲۵		الف (کدام جمله به شیوه بلاغی است .
۰/۵		ب) دو نقش تبعی (غیر تکراری) مشخص کنید .
۰/۵		ج (نمودار صفت مضاف الیه را رسم کنید .
۰/۲۵		د (کدام جمله مجهول است ؟
۰/۲۵	۸	در بیت « زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر / بگو بسوز که بر من به برگ کاهی نیست » جهش ضمیر را تعیین کنید .
۰/۵	۹	نهاد جمله اول و مفعول جمله دوم را مشخص کنید . - در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت
۰/۵	۱۰	کارکرد « را » در هر بیت بررسی شود . الف (چو از شمعی رسد پروانه را نور در آید پرزنان پروانه از دور ب (بی عشق زیستن را جز نیستی چه نام است ؟ یعنی اگر نباشی ، کار دلم تمام است
۰/۲۵	۱۱	در کدام گروه اسمی ، چهار ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی به کار رفته است ؟ - هر گاه مشت خونین و بی تاب قلبم را ، در زیر باران های غیبی سکوتش می گیرم ، ناله های گریه آلود آن روح دردمند و تنها را می شنوم .
۰/۲۵	۱۲	الگوی جمله زیر را بنویسید . - عبور هوا پیمای از روی دریای مدیترانه ، همیشه آدمی را غرق دریای تصورات تاریخی می کند .
۰/۲۵	۱۳	در کدام گزینه « وابسته وابسته » وجود ندارد . الف (سی و پنج فرسنگ راه بین سیرجان و کرمان را دو شبه با کامیون طی می کردیم . ب (روی کاغذ حواله سیصد تومان به تهران را نوشت . پ (از داخل کازیه ، یک پاکت کهنه را که از جایی برایش رسیده بود ، برداشت . ت (فروگاه آتن نوساز و مربوط به دوران حکومت سرهنگ هاست .

ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)

۰/۵ ۱۴ آرایه های « تشبیه - اسلوب معادله - ایهام - استعاره - اغراق » به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

الف) چه ناله ها که رسید از دلم به خرمن ماه
 ب) بهره خواجه ز اسباب به جز محنت نیست
 ج) بر گرفتاری دل خنده زنان می گذرم
 د) دل همچو سنگت ای دوست به آب چشم سعدی
 ه) گفتم آتش در زخم آفاق را

۱) ج - ب - ه - الف - د

۲) ج - ب - الف - ه - د

۳) د - ب - الف - ه - ج

۴) د - الف - ب - ج - ه

۰/۲۵ ۱۵ در کدام مصراع « مرغ » در معنای مجازی به کار رفته است؟

- ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است
 - مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است

۰/۲۵ ۱۶ همه آرایه ادبی به جز در بیت زیر وجود دارد.

« با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت »

۱) تناسب ۲) کنایه ۳) حسن تعلیل ۴) تلمیح

۰/۵ ۱۷ جناس تام (همسان) را در بیت زیر بررسی کنید.

آتش است این بانگِ نای و نیست باد
 هر که این آتش ندارد نیست باد

۱ ۱۸ - در هر یک از نمونه های گروه (الف) کدام یک از آرایه های گروه (ب) وجود دارد؟

گروه (الف)	گروه (ب)
1- حیات از عشق می شناس و ممات، بی عشق می یاب.	الف - تشبیه
2- شو منفجر ای دلِ زمانه / و آن آتش خود نهفته میسند	ب - کنایه
3- دایه ی ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین پیرورد	ج - ایهام
4- همه چیز را برایش مو به مو توضیح دادیم؛ حاجی خندید و گفت: همه مین ها را به باد دادید؟	د - تضاد
	ه - استعاره

۰/۲۵ ۱۹ تناقض (پارادوکس) موجود در عبارت زیر را مشخص نمایید.

«آن باغ پر از گل های رنگین در سمومِ سرد این عقل بی درد، پژمرد.»

۰/۲۵ ۲۰ در عبارت « پروانه ، قوت از عشق آتش خورد . بی آتش قرار ندارد . » پروانه نماد چیست ؟

۱	<p>الف) روایت سنگر سازان ← ب) تذکره الایا ← مصرع دیگر هر بیت را کامل کنید:</p> <p>الف - ب ای جو یبار جاری! زین سایه برگ مگریز</p>	۲۱										
۱	<p>ب) تمهیدات ← ت) بخارای من ایل من ←</p> <p>تا کیمیای عشق یبابی و زر شوی</p>	۲۲										
۰/۵	<p>پ) قلمرو فکری (۱ نمره) مفهوم هر یک از موارد زیر را بنویسید:</p> <p>الف) خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد / ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است (.....) ب) پیش از من و تو بسیار بودند و نقش بستند / دیوار زندگی را زین گونه یاد گاران (.....)</p> <p>هر بیت با کدام آیه یا حدیث تناسب معنایی دارد؟</p>		۲۳									
۰/۷۵	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="175 982 651 1052">« ستون ب »</th> <th data-bbox="651 982 1425 1052">« ستون الف »</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="175 1052 651 1499">1- تعز من تشاء و تذلل من تشاء</td> <td data-bbox="651 1052 1425 1499">الف- صبر بر داغ دل سوخته باید چو شمع / لایق صحبت بزم تو شدن آسان نیست</td> </tr> <tr> <td data-bbox="175 1499 651 1875">2- من عرف الله کل لسانه</td> <td data-bbox="651 1499 1425 1875">ب- ما ز دریاییم و دریا می رویم / ما ز بالاییم و بالا می رویم</td> </tr> <tr> <td data-bbox="175 1875 651 2003">3- کل شیء یرجع الی اصله</td> <td data-bbox="651 1875 1425 2003">پ- ای مرغ سحر عشق ز پروانه پیاموزم کان سوخته را جان شد و آواز نیامد</td> </tr> <tr> <td data-bbox="175 2003 651 2081"></td> <td data-bbox="651 2003 1425 2081">ت- همه غیبی تو بدانی ، همه عیبی تو ببوشی / همه بیشی تو بکاهی ، همه کمی تو فزایی</td> </tr> </tbody> </table>	« ستون ب »	« ستون الف »	1- تعز من تشاء و تذلل من تشاء	الف- صبر بر داغ دل سوخته باید چو شمع / لایق صحبت بزم تو شدن آسان نیست	2- من عرف الله کل لسانه	ب- ما ز دریاییم و دریا می رویم / ما ز بالاییم و بالا می رویم	3- کل شیء یرجع الی اصله	پ- ای مرغ سحر عشق ز پروانه پیاموزم کان سوخته را جان شد و آواز نیامد		ت- همه غیبی تو بدانی ، همه عیبی تو ببوشی / همه بیشی تو بکاهی ، همه کمی تو فزایی	۲۴
« ستون ب »	« ستون الف »											
1- تعز من تشاء و تذلل من تشاء	الف- صبر بر داغ دل سوخته باید چو شمع / لایق صحبت بزم تو شدن آسان نیست											
2- من عرف الله کل لسانه	ب- ما ز دریاییم و دریا می رویم / ما ز بالاییم و بالا می رویم											
3- کل شیء یرجع الی اصله	پ- ای مرغ سحر عشق ز پروانه پیاموزم کان سوخته را جان شد و آواز نیامد											
	ت- همه غیبی تو بدانی ، همه عیبی تو ببوشی / همه بیشی تو بکاهی ، همه کمی تو فزایی											
۰/۵	<p>هر یک از مصرع های زیر به کدام پدیده اجتماعی زمان شاعر اشاره دارد؟</p> <p>الف) گفت: « دیناری بده پنهان و خود را وارهان » ← ب) گفت: « جرم راه رفتن نیست ، ره هموار نیست » ←</p>		۲۵									
۰/۲۵	<p>مفهوم مشترک دو بیت زیر را بنویسید:</p> <p>الف) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی ب) گر نور عشق حق به دل و جان افتد</p> <p>تا کیمیای عشق یبابی و زر شوی بالله کز آفتاب فلک خوبتر شوی</p>	۲۶										

۰/۵	<p>متن زیر از « کویر » با « سروده سهراب سپهری » چه ارتباط معنایی دارد؟</p> <p>- درختش ، غارش ، کوهش ، هر صخره سنگش و سنگریزه اش آیات وحی را بر لب دارد.</p> <p>- من نمازم را وقتی می خوانم / که اذانش را باد گفته باشد سر گلدسته سرو / من نمازم را پی تکبیره الاحرام علف می خوانم / پی قد قامت موج</p>	۲۷
۰/۵	مقصود مولوی از « نی » و « نیستان » چیست ؟	۲۸
۰/۵	معنی و مفهوم سروده ها و نوشته های زیر را به نثر ساده بنویسید :	۲۹
۰/۵	الف) از این بوستان که بودی ما را چه تحفه کرامت کردی .	
۰/۷۵	ب) در عشق قدم نهادن کسی را مسلم شود که با خود نباشد و ترک خود کند .	
۰/۷۵	ج) کرانه های فرات ، خط از کرانه های رود تیر می خواندند اما دنیا همیشه به یک رو نمی ماند .	
۰/۵	د) درختان کهنی که سالیانی دراز سر بر شانه هم داده اند ، آب را تا باغستان و مزرعه مشایعت می کنند .	
۰/۷۵	هـ) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت	
۰/۵	و) با شیر سپهر بسته پیمان با اختر سعد کرده پیمان	
۰/۵	ز) سینه خواهم شرحه شرحه از فراق تا بگویم شرح درد اشتیاق	
۰/۷۵	ح) آیین طریق از نفس پیر مغان یافت آن خضر که فرخنده پی اش نام نهادند	